

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 010683 13 Кж
Бања Лука, 29.10.2013. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгомира Миљевића, као предсједника вијећа, др Вељка Икановића и Горане Микеш, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог М. К., због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона СФРЈ, одлучујући о жалбама окружног тужиоца у Бањој Луци и браниоца оптуженог, адвоката С. З. из К. Д., изјављеним на пресуду Окружног суда у Бањој Луци бр. 11 0 К 010683 12 К од 27.5.2013. године, у сједници вијећа одржаној дана 29.10.2013. године у присуству републичког тужиоца Витомира Солдата, оптуженог и његовог браниоца, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног тужиоца у Бањој Луци и браниоца оптуженог М. К. и потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци бр. 11 0 К 010683 12 К од 27.5.2013. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци бр. 11 0 К 010683 12 К од 27.5.2013. године оптужени М. К. оглашен је кривим због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона СФРЈ (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) година, обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка и паушала, а оштећени са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Против ове пресуде благовремено су изјавили жалбе окружни тужилац у Бањој Луци и бранилац оптуженог адвокат С. З. из К. Д.

Окружни тужилац пресуду побија због одлуке о кривичној санкцији и предлаже да се жалба уважи, првостепена пресуда преиначи и оптуженом изрекне казна затвора у дужем временском трајању. Републички тужилац је на сједници другостепеног вијећа остао код ове жалбе.

Бранилац оптуженог пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона, одлуке о кривичној санкцији и одлуке о трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда приначи и оптужени ослободи од оптужбе или укине и врати на поновно суђење истом суду или да се одржи претрес

пред другостепеним судом. Код ове жалбе остао је на сједници вијећа, а што је подржао и оптужени.

Одговори на жалбе нису поднесени.

Овај суд је побијану пресуду испитао у смислу члана 320. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС) и одлучио као у изреци из следећих разлога:

Пажљивом анализом побијане пресуде у оквиру жалбених навода нису нађене битне повреде одредаба кривичног поступка на које жалба браниоца указује.

Жалба тврди да је првостепена пресуда донесена уз почињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г), з), к) и став 2. ЗКП РС. Међутим, када треба да их опише као конкретне пропусте суда којим би оне биле почињене жалба то чини претежно износећи разлоге који се могу сматрати критиком правилности и потпуности чињеничног стања и повреде кривичног закона, а не и конкретизацијом битних повреда на које указује. Супротно тврдњи жалбе постојање, почетак, трајање и карактер оружаног сукоба, својство оптуженог и оштећеног јасно су описани у изреци пресуде, која као таква није неразумљива. За ову изреку дати су разлози о одлучним чињеницама, које су утврђене на основу доказа оптужбе (одлуке о проглашењу непосредне ратне опасности и ратног стања, податке надлежног органа о војном ангажовању оптуженог и извод из матичне књиге умрлих за оштећеног). Супротне тврдње одбране нису засноване другачијим доказима које је изводила на главном претресу и који би били неоцијењени и супротни овој изреци. Чињеница да је према изводу из матичне књиге умрлих име оштећеног Р., а не као у изреци и образложењу пресуде Р.1, није онаква како је одбрана представља и не утиче на разумљивост изреке и сагласност са датим разлозима. Ово из разлога јер током цијелог поступка није било сумње да су Р.1 и Р., које име суд наводи у доказима оптужбе, исто лице. Ради тога се ови приговори, као и приговори којима се критикује став суда према прихватљивости и оцјени исказа свједока, могу само смјестити у оквир побијања чињеничне основе пресуде, а што жалба не чини, тако да повреда из тачке к) цитираног закона није ни почињена.

Према садржају записника о саслушању свједока Ф. Б. у МУП Б. она је позвана да изнесе све што јој је о предмету познато, а не види се да су јој постављана друга додатна питања која би требала бити унијета у записник. Записник о саслушању свједока сачињен је од овлашћеног органа, на основу члана 86. ЗКП ФБиХ и у складу је са одредбама члана 63. ЗКП РС и као такав је законит. Супротно тврдњи жалбе коришћењем овог записника за заснивање пресуде није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из тачке з) цитираног закона.

Оцјена исказа свједока уопште, па тако и свједока М. Х., вршена је у складу са законским овлашћењем суда о слободној оцјени доказа. Ова оцјена није произвољна, како то жалба сугерише, већ се тиче одлучних чињеница о основаности оптужбе. Суд није дужан да се упушта у елаборирање свега

изнесеног од стране странака и браниоца ако се то не односи на ове наведене чињенице. Зато нису основани приговори да је оптуженом повријеђено право на одбрану када суд није утврђивао околности о лишењу живота другог лица јер то није предмет оптужбе. Ова оцјена би се могла само разматрати у оквиру утврђеног чињеничног стања, а не повреде права на одбрану. Ово се односи и на то да је суд ограничио одбрани право на испитивање свједока М. М. о његовим наводним незаконитим радњама малтретирања лица бошњачке националности Е. Х.

Сама жалба признаје да је одбрана користила записник о саслушању свједока Ћ. Х. приликом његовог унакрсног испитивања, чиме је он постао дио доказног материјала. Ради тога суд је био овлашћен да од ње затражи да га уложи у спис и као такав користи приликом оцјене доказа.

Фотографија дворишта куће Б. показана је од стране свједока тужилаштва Ф. Б. приликом процесне радње њеног додатног саслушања, што жалба сама наводи, па се не може радити о доказу који није изведен на главном претресу и непознатом одбрани.

Ово не представља повреду права на одбрану како то жалба тврди и уз друге сличне приговоре то је резултат погрешног схватања како свака повреда процесне норме на штету оптуженог подразумијева и повреду права на одбрану из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, загарантованог Уставом БиХ и чланом 6. ЕКЉП. Са циљем обезбјеђења једнаког процесног положаја странака, ове повреде су посебно издвојене и дефинисане, али се не ограничавају, на слjedeћа права: право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац. Само повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из цитираног прописа. Међутим, под ову повреду одредаба кривичног поступка се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене одредбама истог члана као жалбени основ.

Све до сада наведено чини неоснованим жалбене приговоре о повреди права на одбрану чиме би била почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Када су приликом свједочења свједоци Ф. Б. и М. М. показали на оптуженог, као лице о коме говоре, ово се не може сматрати радњом препознавања. Свједоци су оптуженог познавали од раније (Ф. још од дјетињства), па се овом показивању не може дати карактер провјере тачности њиховог исказа. Зато овим није ни почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС.

Приговор погрешно и непотпуно утврђеном стању је опширно образложен и своди се на критику прихватања доказа на којима се пресуда заснива кроз супротстављање доказа, прије свега исказа свједока, које је одбрана извела.

Одговор на питање да ли је чињенично стање правилно и потпуно утврђено могуће је дати кроз опредјељење да ли су доказима оптужбе потврђени наводи оптужнице и поред доказа које одбрана изводи у прилог тврдњи да оптужени у критично вријеме није био на мјесту извршења кривичног дјела и могућности да су друга лица лишила живота оштећеног. Првостепена пресуда разрјешава ово питање правилно постављајући премисе да је оптужени у критично вријеме био на лицу мјеста, да је очевидац догађаја свједок Ф. Б. која га од раније познаје и да постоје материјални докази који вербалне допуњавају и потврђују, па из тога изводи правилан закључак да је и починио кривично дјело које му се ставља на терет.

Свједочење Ф. Б. је оправдано прихваћено као окосница разјашњења ове кривичне ствари, јер она описује сам ток догађаја у дворишту куће у којој је живјела, од доласка оштећеног, а затим оптуженог и лица званог К., разговора, одвођења оштећеног иза куће и рафалне палбе, положаја у коме је оштећени лежао, доласка овлашћених лица и свега што је релевантно. Исказ је толико одређен, јасан и конзистентан да га првостепени суд основано прихвата као истинит и пресудан за утврђивање одлучних чињеница. Она је објаснила да оптуженог познаје од дјетињства, па је логично да га је у вријеме извршења дјела сасвим поуздано идентификовала и у судници показала. Записник о увиђају у опису положаја тијела оштећеног (лежи потрбушке), пронађеним чаурама (9 чаура АП или ПАП 7,62 мм) и констатација да је она свједок догађаја, потврђују истинитост датог исказа. Ово својим исказима потврђују свједоци Р. 2, Т. и А. Х., у дијелу колико је њима о томе познато. Свједок В. К. такође потврђује да је свједок Ф. Б. рекла како је М. један од починилаца овог кривичног дјела. Повезујући ове исказе са исказом свједока С. Л., који је као радник полиције вршио теренске провјере за лица К. и М. и утврдио да је М. надимак М. К., настањеног у селу К., општина К. Д., потпуно се разјашњава и чини несумњивим идентитет извршиоца овог кривичног дјела. Записник о спољном прегледу леша и налаз и мишљење вјештака судске медицине др Ж. К., онако како су цијењени од стране суда, од описа повреда, броја рана, узрока смрти и осталих релевантних околности, представља материјалну подлогу (заједно са записником о увиђају) које са прихваћеним исказима чини чињенично стање правилним и потпуно утврђеним.

У контексту овако оцијењених доказа и утврђених чињеница свједоци које је извела одбрана заиста не могу ни у једном дијелу да доведу у сумњу овакав закључак. Околност на које се они изјашњавају да је оптужени у том периоду био на ратишту, да су га виђали без униформе, да су и друга лица вршила у исто вријеме таква кривична дјела, не значи да управо он у критично вријеме није могао бити на мјесту из изреке пресуде. Важно је било утврдити гдје се критичне прилике налазио и шта је радио, а то је прихваћеним доказима сасвим поуздано урађено.

Пошто није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка, а чињенично стање је потпуно и правилно утврђено првостепени суд је на такво стање правилно примијенио кривични закон и радње оптуженог правно оцијенио као кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ и за то дјело га огласио кривим.

Испитујући одлуку о казни овај суд је нашао да су све олакшавајуће и отежавајуће околности потпуно и правилно утврђене, тако да је изречена казна њихов одговарајући производ. У оквиру датих разлога првостепеног суда није оправдано изрицање друге казне осим оне коју је и изрекао тај суд. Према закључивању и овог суда само казном затвора у трајању од 6 (шест) година може се у конкретном случају постићи тражена законска сврха кажњавања. Зато залагања жалбе тужиоца да му се изрекне већа казна и залагање браниоца за мању мјеру ове казне нису основана.

Правилно је суд донио одлуку да се оптужени обавезе на плаћање трошкова кривичног поступка јер према наведеним чињеницама и околностима о приходима и имовини он је у стању да плати износ од 534,00 КМ. Преостали дио трошкова, који ће бити накнадно одређен посебним рјешењем, може се побијати и посебном жалбом.

Из наведених разлога ваљало је примјеном чл. 327. ЗКП РС жалбе окружног тужиоца и браниоца оптуженог одбити као неосноване и побијану пресуду потврдити.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Драгомир Миљевић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић